

Załącznik
do Uchwały Nr XLII/316/21
Rady Miejskiej w Orzyszu
z dnia 30 listopada 2021 r.

**Program Współpracy Gminy Orzysz
z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których
mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r.
o działalności pożytku publicznego
i o wolontariacie na 2022 rok**

WSTĘP

Rozwój gminy i poprawa warunków życia jej mieszkańców jest nadrzędnym celem działania organów gminy.

Działalność organizacji pozarządowych w sferze zadań publicznych jest istotną cechą społeczeństwa demokratycznego, elementem spajającym i aktywizującym społeczność lokalną, znacząco wpływającym na rozwój gminy i jakość życia jej mieszkańców. Bez aktywności obywatelskiej przejawiającej się we wszechstronnych inicjatywach, wiele dziedzin życia społecznego nie mogłoby funkcjonować.

Samorząd Gminy Orzysz uznaje współpracę z organizacjami pozarządowymi za istotny czynnik aktywizacji społecznej, służący lepszej realizacji zadań ustawowo powierzonych gminie, a także rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej.

U podłoża programu współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego oraz innymi organizacjami pozarządowymi, leży przekonanie władz gminy o korzyściach z niego płynących, co znalazło potwierdzenie w dotychczasowej współpracy.

Rada Miejska w Orzyszu przyjmując niniejszy dokument, wyraża wolę budowania dialogu obywatelskiego, stwarzania warunków do realizacji inicjatyw służących mieszkańcom gminy oraz deklaruje wolę współpracy organów gminy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w zakresie prowadzonej działalności w sferze zadań publicznych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest jednym z elementów efektywnego zarządzania gminą.

MIEJSCE REALIZACJI

Gmina Orzysz

ADRESACI PROGRAMU:

- organizacje pozarządowe,
- podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Rozdział I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Program określa cele, formy, zasady oraz zakres przedmiotowy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Ilekroć w Programie jest mowa o:

- a) programie** – należy przez to rozumieć „Program Współpracy Gminy Orzysz z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 rok”,
- b) organizacjach pozarządowych** – należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 w/w ustawy,
- c) ustawie** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 1057, z późn. zm.),
- d) Radzie** – należy przez to rozumieć Radę Miejską w Orzyszu,
- e) Burmistrzu** – należy przez to rozumieć Burmistrza Orzysza,
- f) gminie** – należy przez to rozumieć Gminę Orzysz,
- g) konkursie** – należy przez to rozumieć otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 11, ust. 1 pkt 1 i 2 i art. 13 ust.1 ustawy,
- h) dotacji** – rozumie się przez to dotacje w rozumieniu art. 221 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 305 z późn. zm.),
- i) trybie pozakonkursowym** – należy przez to rozumieć tryb zlecania realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym poza konkursem ofert, określonym w art. 19 a ustawy,
- j) regrantingu** – należy przez to rozumieć mechanizm, w ramach którego środki otrzymane w formie dotacji przez jeden podmiot, są przekazywane innym podmiotom (w formie grantów),
- k) zadaniu priorytetowym** - należy przez to rozumieć takie zadanie, które ma pierwszeństwo, jest główne i najważniejsze.

Rozdział II. CELE PROGRAMU

1. Cel główny

Celem głównym „Programu Współpracy Gminy Orzysz z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 rok”, jest budowanie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie stopnia zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej.

2. Cele szczegółowe

Celami szczegółowymi programu są:

- a) poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy,
- b) wzajemne informowanie gminy i organizacji o planowanych kierunkach działalności i współdziałaniu,
- c) zapewnienie organizacjom pozarządowym udziału w realizacji zadań priorytetowych,
- d) aktywizowanie społeczności lokalnych z zapewnieniem równości szans rozwoju,
- e) zlecanie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym, poprzez powierzanie im wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji lub wspieranie wykonywania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na ich finansowanie,
- f) stworzenie warunków do zwiększania aktywności mieszkańców,
- g) zabezpieczanie w budżecie gminy środków umożliwiających wykonanie zadań określonych w programie.

Rozdział III. ZASADY WSPÓŁPRACY

Współpraca gminy z organizacjami odbywać się będzie na zasadach:

1. **pomocniczości** - co oznacza, że gmina będzie powierzać swoje zadania publiczne organizacjom, a organizacje te będą je wykonywać w sposób profesjonalny, efektywny i terminowy,
2. **suwerenności stron** - co oznacza, że zarówno gmina jak i organizacje podejmujące współpracę zachowują wzajemną autonomię i niezależność względem siebie w swojej działalności statutowej,
3. **partnerstwa** - co oznacza zespół określonych postaw i norm zachowań, opartych na wzajemnym uznaniu, respektowaniu oraz poszanowaniu praw i obowiązków w trakcie realizacji wspólnych zadań,
4. **efektywności** - co oznacza, że zarówno gmina, jak i organizacje współpracujące ze sobą w wykonywaniu zadań będą dbać, aby zadania te były wykonane z jak najlepszym rezultatem dla dobra społeczności lokalnej,
5. **uczciwej konkurencji i jawności** - określające kryteria w systemie komunikowania się polegające na obowiązku udostępniania przez gminę oraz organizacje na zasadzie wzajemności, niezbędnych informacji służących realizacji określonych zadań.

Rozdział IV. PARTNERZY WSPÓŁPRACY:

Podmiotami współpracy są:

1. Rada Miejska w Orzyszu i jej Komisje, w zakresie wytyczania polityki społecznej i finansowej Gminy.
2. Komisja konkursowa w zakresie przeprowadzania konkursu na realizację zadań zleconych przez Gminę organizacjom pozarządowym oraz przedkładania Burmistrzowi propozycji wyboru ofert, na które proponuje się udzielenie dotacji.
3. Wydział Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu Urzędu Miejskiego w Orzyszu w zakresie organizowania i koordynowania bieżących kontaktów pomiędzy Gminą a organizacjami pozarządowymi.

5. Naczelnicy wydziałów Urzędu Miejskiego w Orzyszu oraz jednostki organizacyjne w zakresie bieżącej współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach swoich kompetencji określonych regulaminowo lub statutowo.
6. Organizacje pozarządowe realizujące cele statutowe na terenie gminy.

Rozdział V. ZAKRES PRZEDMIOTOWY

Przedmiotem współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi jest:

1. Realizacja zadań gminy określonych w ustawie.
2. Podwyższanie efektywności działań kierowanych do mieszkańców gminy.
3. Określanie potrzeb społecznych i sposobu ich zaspokajania.
4. Konsultowanie projektów uchwał Rady na etapie ich tworzenia.

Rozdział VI. FORMY WSPÓŁPRACY

Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi ma charakter finansowy i pozafinansowy.

1. Współpraca o charakterze finansowym odbywa się w następujących formach:

- 1) zlecenia realizacji zadań publicznych w trybie otwartego konkursu ofert, zgodnie z przepisami określonymi w art. 11 ustawy;
- 2) zlecenia realizacji zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert (tzw. tryb uproszczony), zgodnie z przepisami określonymi w art. 19 a ustawy,
- 3) zlecenia realizacji zadań publicznych w trybie otwartego konkursu ofert w formie regrantingu.

Zlecenie zadań publicznych przyjmuje formy wsparcia i powierzenia.

2. Współpraca o charakterze pozafinansowym odbywa się w następujących formach:

- 1) Konsultowania projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji zgodnie z postanowieniami Uchwały Nr L/373/10 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 29 września 2010r., w sprawie określenia sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.
- 2) Wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków, poprzez:
 - publikowanie ważnych informacji na stronach internetowych urzędu,
 - organizowanie spotkań dotyczących ogólnych zasad współpracy i konkretnych zagadnień związanych z realizacją programu,
 - przekazywanie informacji o dostępnych programach pomocowych, szkoleniach, konferencjach.
- 3) Organizowania spotkań, konferencji, szkoleń i poradnictwa w zakresie będącym przedmiotem zainteresowania organizacji pozarządowych i gminy.
- 4) Promowania współpracy samorządu i organizacji pozarządowych poprzez obejmowanie patronatem Burmistrza wybranych przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe.

- 5) Udzielania rekomendacji organizacjom współpracującym z gminą, które ubiegają się o dofinansowanie z innych źródeł.
- 6) Udzielania, w miarę możliwości wsparcia technicznego, organizacyjnego i merytorycznego, w szczególności poradnictwa i doradztwa.
- 7) Udostępniania lokali będących we władaniu gminy organizacjom, nie dysponującym własnym lokalem. Korzystanie z lokalu na działalność statutową lub spotkania odbywa się na zasadach określonych przez Burmistrza odrębnym zarządzeniem.
- 8) Współpracy w zakresie promocji gminy, odbywającej się m.in. poprzez udostępnianie organizacjom materiałów promocyjnych, w przypadku uczestniczenia przez nie w wydarzeniach o charakterze ogólnopolskim lub międzynarodowym.
- 9) W przypadku imprez kulturalno - promocyjnych, konferencji lub innych przedsięwzięć organizowanych przez organizacje o szczególnie ważnym charakterze promocyjnym dla gminy, Samorząd Gminy może włączyć się w ich organizację. Zadania dot. promocji Gminy koordynuje Wydział Kultury, Promocji Turystyki i Sportu Urzędu Miejskiego w Orzyszu.

Rozdział VII. PRIORYTETOWE ZADANIA PUBLICZNE

Zadania priorytetowe do programu:

- 1. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu – organizacja sportu masowego na terenie Gminy Orzysz - rozwój sportu w Gminie Orzysz (realizowany na podstawie przepisów ustawy o sporcie oraz na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Orzyszu Nr IV/21/11 z dnia 26.01.2011r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu w Gminie Orzysz) – 120.000 zł**
 - 1) prowadzenie szkoleń sportowych, treningów, zajęć sportowych
 - 2) organizacja i udział w zawodach i rozgrywkach sportowych
 - 3) organizacja turniejów oraz imprez rekreacyjno - sportowych
 - 4) organizacja zgrupowań, obozów sportowych
 - 5) podejmowanie innych działań, których efektem jest realizacja celu publicznego z zakresu sportu,
 - 6) organizacja imprez nakierowanych na integrację wielopokoleniową
- 2. Ratownictwo i ochrona ludności, porządek i bezpieczeństwo publiczne – 30.000 zł**
- wykonywanie ratownictwa wodnego na obszarach wodnych
- 3. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym – 10.000 zł**
 - 1) organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz rekreacji z promocją zdrowego i trzeźwego stylu życia
 - 2) wspieranie alternatywnych metod spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i rodziny poprzez promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia
 - 3) organizacja wydarzeń i eventów z zakresu profilaktyki uzależnień
 - 4) wykonywanie ratownictwa wodnego połączone z profilaktyką uzależnień i bezpieczeństwem na obszarach wodnych
- 4. Ekologia, ochrona przyrody i ochrona zwierząt – 5.000 zł**
 - 1) aktywizacja mieszkańców w zakresie poprawy jakości terenów zieleni w miejscach użyteczności publicznej i miejscach pracy,
 - 2) prowadzenie szkoleń, warsztatów popularyzujących wiedzę na temat ekologii i ochrony przyrody

- 3) prowadzenie szkoleń, warsztatów popularyzujących wiedzę na temat opieki nad zwierzętami domowymi oraz udzielania pomocy zwierzętom,
- 4) wspieranie bytowania zwierząt wolnożyjących,
- 5) prowadzenie działalności na rzecz bezpieczeństwa i ochrony zasobów jezior na terenie gminy Orzysz.

4. Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych – 50.000 zł

- Regranting – „Wspólne Podwórko”

- 1) tworzenie i organizacja miejsc wypoczynku i rekreacji na terenie gminy Orzysz,
- 2) wspieranie działań obywatelskich na rzecz poprawy jakości środowiska zamieszkania,
- 3) animowanie budowy kapitału społecznego poprzez wspólne projektowanie, realizowanie i przejmowanie odpowiedzialności za przestrzeń sąsiedzką

Priorytetowe zadania podlegają w ciągu roku budżetowego ewaluacji i z inicjatywy organizacji pozarządowej lub burmistrza, w uzasadnionych przypadkach, do programu i budżetu gminy mogą zostać wpisane nowe zadania.

Rozdział VIII. OKRES REALIZACJI PROGRAMU

„Program Współpracy Gminy Orzysz z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 rok” będzie realizowany od 1 stycznia 2022r. do 31 grudnia 2022 r.

Rozdział IX. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany w szczególności poprzez:

- a) zlecanie i wspieranie realizacji zadań publicznych w ramach otwartego konkursu ofert;
- a) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji;
- b) organizowanie i współorganizowanie spotkań, których uczestnikami będą przedstawiciele organizacji pozarządowych;
- c) promowanie działalności sektora pozarządowego poprzez informacje na stronach internetowych Gminy Orzysz.

Rozdział X. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU

1. Program będzie finansowany ze środków własnych gminy.
2. Na realizację zadań zleconych, mieszczących się w ramach wskazanych w programie priorytetowych zadań publicznych, planuje się przeznaczyć w 2022 r. środki finansowe w wysokości **215.000 zł**.
3. Ostateczną wysokość środków na realizację zadań zleconych określi Rada w uchwale budżetowej na rok 2022.

Rozdział XI. SPOSÓB OCENY REALIZACJI PROGRAMU

1. Wskaźnikiem efektywności realizacji programu współpracy są w szczególności informacje dotyczące:

- a/ liczby organizacji pozarządowych, podejmujących działania publiczne na rzecz lokalnej społeczności we współpracy z Gminą,
 - b/ liczby osób, które były adresatami zadań realizowanych we współpracy z Gminą,
 - c/ wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu Gminy na realizację tych zadań,
 - d/ liczby wspólnych przedsięwzięć podejmowanych przez organizacje pozarządowe i Gminę.
2. Bieżącym monitoringiem w zakresie realizacji zadań programu współpracy oraz kontrolę merytoryczną i finansową realizacji zadań publicznych przez podmioty programu, zajmują się stosownie do zleczanych zadań publicznych, odpowiednie Wydziały Urzędu Miejskiego w Orzyszu.
3. Organizacje mogą zgłaszać swoje uwagi, wnioski i propozycje, dotyczące realizacji programu w trakcie przeprowadzanych konsultacji lub do osób wyznaczonych do kontaktu z organizacjami.
4. Uzyskiwane w czasie realizacji programu współpracy informacje, uwagi, wnioski i propozycje, dotyczące realizowanych projektów, będą wykorzystywane do usprawnienia bieżącej i przyszłej współpracy Gminy z organizacjami.
5. W terminie do 31 maja 2022 roku zostanie przedłożone Radzie Miejskiej w Orzyszu sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Orzysz z podmiotami programu za poprzedni rok budżetowy.

Rozdział XII. SPOSÓB TWORZENIA PROGRAMU ORAZ PRZEBIEG KONSULTACJI

1. Projekt programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2022r. powstał na bazie programu współpracy na 2021 r., z uwzględnieniem zmian wynikających ze znolizowanej ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz z uwzględnieniem środków finansowych zaplanowanych w projekcie budżetu na rok 2022.

Roczny Program Współpracy Gminy Orzysz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022r. opracowywany jest po konsultacjach przeprowadzonych w sposób określony w Uchwale Nr L/373/10 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 29 września 2010r., w sprawie określenia sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

2. Uwagi i wnioski dotyczące programu można składać, nie później niż 7 dni po umieszczeniu projektu na stronie internetowej, osobiście w urzędzie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: um.orzysz.pl

3. Współpraca finansowa pomiędzy Gminą a organizacjami prowadzącymi działalność pożytku publicznego oraz innymi organizacjami określonymi ustawą, odbywa się każdorazowo po podpisaniu umów i uprzednim przystąpieniu do konkursu na wykonanie lub zlecenie zadań publicznych, ogłoszonych przez Gminę.

Rozdział XIII. TRYB POWOŁYWANIA I ZASADY DZIAŁANIA KOMISJI KONKURSOWYCH DO OPINIOWANIA OFERT W OTWARTYCH KONKURSACH OFERT.

1. Komisja konkursowa i jej przewodniczący powoływani są przez Burmistrza, w celu opiniowania złożonych ofert.

2. W skład komisji konkursowej wchodzi :

a/ trzech przedstawicieli Burmistrza,

b/ trzech przedstawicieli reprezentujących organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie, z wyłączeniem osób reprezentujących organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy, biorące udział w konkursie.

3. W składzie komisji mogą również zasiadać, z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy.
4. Udział w pracach komisji konkursowej jest nieodpłatny.
5. Do członków komisji konkursowej, biorących udział w opiniowaniu ofert stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 256) dotyczące wyłączenia pracownika.
6. Komunikat o możliwości zgłaszania do komisji konkursowej osób, reprezentujących organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie, zostanie zamieszczony na stronie internetowej www.orzysz.pl, www.bip.orzysz.pl, na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Orzyszu.
7. Zgłoszenia osób będzie można dokonywać pisemnie w terminie 14 dni od dnia ukazania się komunikatu, o którym mowa w pkt 5.
8. Osoby reprezentujące organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o pożytku publicznym, powinny posiadać pisemne upoważnienie do reprezentacji organizacji, o ile nie wynika to z aktualnego wyciągu z KRS, ewidencji lub innego dokumentu potwierdzającego status prawny podmiotu i umocowanie osób go reprezentujących (kserokopię dokumentu należy dołączyć do zgłoszenia).
9. W przypadku większej ilości chętnych osób, do składu komisji, reprezentujących organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie, wyboru dokona Burmistrz, biorąc pod uwagę przede wszystkim cele statutowe organizacji, która zgłosiła kandydata do pracy komisji konkursowej.
10. W przypadku braku chętnych osób reprezentujących organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie, komisja konkursowa zostanie powołana jedynie z przedstawicieli Burmistrza i nie może wówczas składać się z mniej niż trzech osób.
11. Pracownik upoważniony przez Burmistrza dokonuje oceny formalnej złożonych ofert.
12. Komisja konkursowa przy rozpatrywaniu ofert pod względem merytorycznym:
 - a/ ocenia możliwość realizacji zadania publicznego przez podmiot, który złożył ofertę,
 - b/ ocenia przedstawioną kalkulację kosztów realizacji zadania, w tym w odniesieniu do zakresu rzeczowego zadania,
 - c/ocenia proponowaną jakość wykonania zadania i kwalifikacje osób, przy udziale których organizacja będzie realizować zadanie publiczne,
 - d/ uwzględnia zadeklarowany udział środków finansowych własnych lub środków pochodzących z innych źródeł na realizację zadania publicznego,
 - e/ uwzględnia planowany przez organizację wkład rzeczowy, osobowy, w tym świadczenia wolontariuszy i pracę społeczną członków,
 - f/ uwzględnia analizę i ocenę realizacji zleconych zadań publicznych w przypadku organizacji, które w latach poprzednich, realizowały zlecone zadania publiczne, biorąc pod uwagę rzetelność i terminowość oraz sposób rozliczenia otrzymanych na ten cel środków.
13. Przy ocenie ofert, każdy z członków komisji przyznaje punkty za każde kryterium, określone w pkt 11, w liczbie 0-10. Końcową oceną oferty jest suma punktów za wszystkie kryteria wszystkich członków komisji, uczestniczących w ocenie.
14. Dla organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie, udział własny w projekcie wynosi 20 %.
15. Z posiedzenia komisji konkursowej sporządza się protokół, zawierający rekomendacje komisji konkursowej, co do wyboru ofert.

Rozdział XIV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. W zakresie nieuregulowanym niniejszym programem, do współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi stosuje się przepisy ustawy.
2. Zmiany niniejszego programu wymagają formy przyjętej do jego uchwalenia.